

Complexnummer: 513505

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Textielfabriek

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

513506, 513507, 513509

Woonplaats

Losser

Gemeente

Losser

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Bij Gronausestraat 309, 7581 CV te Losser

Complexomschrijving

Inleiding

Op 29 december 1926 werd de textielfabriek "L. van Heek & Zn. N.V." opgericht door Ludwig van Heek en zijn zoon H.J.P. van Heek uit Enschede. De architect A. Beltman maakte de ontwerpen voor het fabriekscomplex dat in 1928 in gebruik werd genomen. Gefabriceerd werden weefgarens, tricotagegarens en verbandgaas.

De textielfabriek staat buiten de bebouwde kom van Losser op een industrieterrein. Het complex heeft het karakter van een fabrieksstraat met aan weerszijden industriële bebouwing. Dergelijke fabrieksstraten waren op textielcomplexen ooit gemeengoed, maar zijn nu zeldzaam geworden. Het PRODUCTIEGEBOUW ligt op het noordwestelijke terreingedeelte. De bescherming betreft het gedeelte bestaande uit drie bouwlagen inclusief de watertoren. Oostelijk van het productiegebouw staat het voormalige KETELHUIS met KOLENBUNKER, IJZEROPSLAG, POMPENLOKALEN en SMEDERIJ. Achter het ketelhuis rijst de SCHOORSTEENPIJP op. Achter de schoorsteen bevindt zich een bij dit type fabriekscomplexen behorend waterreservoir.

Waardering

Fabriekscomplex, bestaande uit een deel van het productiegebouw, het ketelhuis met kolenbunker, ijzeropslag, pompenlokalen en smederij en de schoorsteenpijp van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang als:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- representant uit de grote bloeiperiode van de Twentse textielindustrie tussen de eerste wereldoorlog en de wereldcrisis van de jaren dertig
- een van de weinige bewaard gebleven industriële ensembles in Twente
- voorbeeld van industriële architectuur uit het eerste kwart van deze eeuw, gebaseerd op de utiliteitsbouw uit deze periode
- een van de weinige nog goed bewaard gebleven vestigingen van het toonaangevende concern Van Heek
- beeldbepalend complex, ruimtelijk markant gelegen buiten de dorpskern.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513506

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 november 2001
Kadaster deel/nr 82817/185

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Losser Losser Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Losser

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Losser I 8211

Omschrijving**

Omschrijving

Drie bouwlagen tellend PRODUCTIEGEBOUW met WATERTOREN, opgemetseld in rode machinale baksteen onder een plat dak. De oostgevel heeft een verdiepingloze uitbouw en een risalerende travee met blinde gevels. Het hoekrisaliet (O/Z) loopt iets verder op en heeft granieten hoekdecoraties. Het lagere gedeelte ten westen hiervan valt niet onder de bescherming. De twee entrees in de zuidgevel zijn in een granieten omlijsting met een gekruld fronton geplaatst. Daarnaast bevindt zich een driezijdige erker onder een zinken kap. Op het entre-sol is een smalle raamstrook geplaatst onder een doorlopende latei. De vijftienruits vensters op de verdieping hebben een witte boven- en onderdorpel, op de tweede verdieping zijn de vensters, eveneens vijftienruits, voorzien van een doorlopende latei.

De zware vierkante watertoren is voorzien van negenruits vensters onder lateien in terugliggende geveldelen die trapsgewijs worden beëindigd. De rechter zijgevel (O) heeft spaarvelden. De bovenzijde van de toren is aan iedere zijde voorzien van twee maal drie terugliggende vensters. Daarboven zijn een tandlijst en een speklaag aangebracht. Op iedere hoek van de toren bevinden zich granieten hoekdecoraties.

Waardering

Productiegebouw met watertoren van algemeen architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde:

- als zeldzaam geworden voorbeeld van een in eenvoudige utiliteitsarchitectuur vormgegeven textielabrieksgebouw
- als kern van het fabriekscomplex

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Textielfabriek

Monumentnummer*: 513507

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 november 2001
Kadaster deel/nr 82817/172

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Losser Losser Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Losser

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Losser I 8958

Omschrijving**

Omschrijving

Rechthoekig KETELHUIS met KOLENBUNKER, IJZEROPSLAG, POMPENLOKALEN en SMEDERIJ uit 1926-'28. Het onderkelderde ketelhuis is opgetrokken in rode machinale baksteen. Het zadeldak is gedekt met grijze Hollandse pannen. De voorgevel (Z) is voorzien van drie gevelvelden die onder de dakaanzet door een klimmend keperboogfries worden afgesloten. De gevel heeft een granieten top en schouderstukken. De entree in het linker, risalerende deel van de voorgevel is binnen een granieten omlijsting met een gekruld fronton geplaatst. De toegang is bereikbaar via een gemetselde trap met ijzeren balustrade. De in rode baksteen opgetrokken KOLENBUNKER die aan de rechterzijde van het ketelhuis staat, is aan de voorzijde hoog en smal opgetrokken met een plat dak en heeft een betonnen draagconstructie met vullingen van baksteen. De voorgevel kraagt vanaf de tweede verdieping uit en wordt ondersteund door betonnen consoles. De vier traveeën op de begane grond zijn voorzien van zestienruits vensters met daarboven achtruits vensters, gescheiden door een betonnen latei en een gemetselde borstwering. De bovenzijde van de bunker wordt rondom afgesloten met een strook van steeds twee vensters onder een iets uitkragende, betonnen daklijst. De entree van de bunker bevindt zich in de smalle zijgevel (O). Het interieur van de kolenbunker verkeert nog in originele staat. In het interieur bevinden zich ondermeer de lift om de kolen tot bovenin de bunker te transporteren, de drie betonnen silo's, en de transportband. Achter de kolenbunker ligt de IJZEROPSLAG, een één verdieping hoog bouwdeel op eveneens rechthoekige grondslag, voorzien van een door stalen spanten gedragen mansarde kap. Achter de ijzeropslag liggen de POMPENLOKALEN, beide delen zijn drie bouwlagen hoog. Het tegen de ijzeropslag grenzende deel is voorzien van een zadeldak en het hoge zuidwestelijke deel van een licht hellend lessenaardak. In de meest zuidwestelijke hoe van het gebouw ligt de transformatorruimte. De gevels van alle bouwdelen zijn voorzien van entrees en raampartijen met verschillende groottes en indelingen, het merendeel van de vensters is geplaatst tussen wit geschilderde betonnen boven- en onderdorpels. De roedenverdelingen zijn eveneens wit geschilderd. Het zuidwestelijk gelegen pompenlokaal heeft blinde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gevels.

Waardering

Voormalig KETELHUIS met KOLENBUNKER, IJZEROPSLAG, POMPENLOKALEN en SMEDERIJ is van algemeen architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde vanwege:

- de gaafheid
- het geheel gave binnenwerk van de kolenopslag
- de vroeg 20e-eeuwse constructie van de kolenbunker in gewapend beton
- de functioneel-typologische zeldzaamheid
- de functionele en ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van het fabriekscomplex

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Ketelhuis

Monumentnummer*: 513509

Status rijksmonument
Inschrijving register* 06 november 2001
Kadaster deel/nr 82817/148

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Losser Losser Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Losser

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Losser I 8958

Omschrijving**

Omschrijving

Bakstenen SCHOORSTEENPIJP met het jaartal 1926 ingemetseld in gele verblendsteen.

Waardering

Schoorsteenpijp van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- vanwege de gaafheid
- als onderdeel van het fabriekscomplex
- als markeringspunt in de omgeving

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Boerderijen, molens en bedrijven Industrie Fabrieksschoorsteen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument